

POVINNOSTI VLASTNÍKŮ VODNÍCH DĚL seminář hrázných Sporthotel Trhovky 14.5.2024

**Ing. Hana Jouklová – útvar povrchových a podzemních vod
Povodí Vltavy, státní podnik**

Vodní nádrž – SZ/NSZ

Stavba (soubor staveb) / vodní dílo = záměr

SZ – 183/2006 Sb. (§ 2 odst. 3)

veškerá stavební díla, která vznikají stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání. Za stavbu se považuje také výrobek plnící funkci stavby. ..

NSZ – 283/2021 (§ 5)

stavební dílo, které vzniká stavební nebo montážní činností ze stavebních výrobků, materiálů nebo konstrukcí za účelem užívání na určitém místě. Za stavbu se považuje také výrobek plnící funkci stavby.

Souborem staveb - vzájemně související stavby, jimiž se v rámci jednoho záměru uskutečňuje výstavba na souvislém území nebo za společným účelem.

Vodní nádrž – VZ

Stavba – vodní dílo

VZ – 254/2001 Sb. (§ 55 odst. 1)

Vodní díla jsou stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem, a to zejména

a) přehrady, hráze, vodní nádrže, jezy a zdrže,

Nový stavební zákon (NSZ)

k 01.07.2024 končí možnost **ohlašování**

- ✓ - staveb VD – MVN do 20 000 m² - § 15a odst. 3 VZ
- ✓ udržovacích prací - § 15a odst. 6 VZ (které by mohly negativně ovlivnit prostředí nebo stabilitu vodního díla)

Stavby a činnosti realizované se souhlasem VÚ – jsou řádně povolené včetně nakládání s vodami

Vodní nádrž – NSZ

stavby jsou:

- a) drobné – příloha č. 1 NSZ
- b) jednoduché – příloha č. 2 NSZ
- c) vyhrazené – příloha č. 3 NSZ
- d) ostatní

Vodní díla, resp. vodní nádrže, jsou ostatní stavby

Používá-li se pojem stavba, rozumí se tím podle okolností také její část nebo změna dokončení stavby (SZ i NSZ).

Vodní nádrž – VZ

Stavba / vodní dílo – vodní nádrž (§ 55 odst. 1 VZ)

VN - vyžaduje povolení nakládání s povrchovými vodami:

§ 8 odst. 1 písm. a) VZ v závislosti na účelu VN pak:

bod 2 – k jejich vzdouvání a akumulaci

bod 4 – k užívání těchto vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže

bod 5 – k jinému nakládání

účely - vyhl. č. 414/2013 Sb., příloha č. 4

Vodní nádrž – povolení

Nakládání s vodami:

- je právem a nelze ho získat koupí
- vydává se fyzickým nebo právnickým osobám k jejich žádosti
- vydává vodoprávní úřad (ORP/KÚ)
- *KÚ: povolovat vzdouvání a akumulaci povrchových vod v nádržích s celkovým objemem nad **1 000 000 m³** nebo s **výškou vzduť nad 10 m ode dna základové výpusti,***

Formuláře žádostí do 30.6.2024:

- vyhláška č. 183/2018 Sb. (příloha č. 1)

Povolení VD / **záměru** - VN

Do 30.6.2024 - stavba vodního díla

- stavební povolení § 15 VZ
- společné povolení § 94j a násl. SZ

Žádost do 30.6.2024 příloha 8 + příloha 21 vyhlášky č. 183/2018 Sb. (stavební povolení VD, ochranné pásmo VD) nebo § 94l SZ + příloha č. 6 vyhlášky č. 503/2006 Sb.)

Od 1.7.2024 - **záměr - stavba vodního díla**

- povolení **záměru** - § 55a VZ + § 195 NSZ

Žádost od 1.7.2024 – povolení **záměru** - § 184 NSZ + vyhláška o provedení některých ustanovení stavebního zákona / žádost o povolení stavby nebo zařízení /žádost návrhu na stanovení ochranného pásma

Povolení záměru

Platnost povolení záměru

- platí 2 roky, může být až 5 let
- je-li stavba zahájena, jen 10 let s možností prodloužení rozhodnutím stavebního úřadu jen o 2 roky (opakovaně)

V řízení o prodloužení platnosti stavebního povolení stavební úřad přezkoumá, zda nedošlo **ke změně podmínek** z hlediska vlivu stavby na okolí - § 198 NSZ

Povolení záměru

§ 55a VZ – povolení vodního díla

(2) Při povolování záměru vodních děl, jejich změn, změn jejich užívání a jejich odstranění **musí být zohledněna ochrana vodních a na vodu vázaných ekosystémů. Vodní díla nesmějí vytvářet bariéry pohybu ryb a vodních živočichů v obou směrech vodního toku.** To neplatí v případech,

- a) jde-li o rybníky nebo vodní nádrže pro chov ryb nebo o stavby k hrazení bystřin a strží,
- b) vyžaduje-li to ochrana před povodněmi nebo jiný veřejný zájem, nebo
- c) kdy pohyb ryb a vodních živočichů v obou směrech vodního toku **nelze zajistit z důvodu technické neproveditelnosti nebo neúměrných nákladů.**

Povolení záměru

§ 55a VZ – povolení vodního díla

Stavební úřad může v rozhodnutí o žádosti o povolení záměru VD **uložit stavebníkovi:**

- povinnost předložit provozní řád vodního díla spolu s žádostí o vydání kolaudačního rozhodnutí.
- povinnosti, popřípadě podmínky, a stanoví účel, kterému má vodní dílo sloužit.
- povinnost předložení výpočtu povodňové vlny zvláštní povodně, a to u vodních děl vzdouvajících nebo akumulujících povrchové vody a staveb využívajících jejich energetický potenciál.

Povolení záměru

§ 9 VZ

Povolení k nakládání s vodami,

- které lze vykonávat pouze užíváním vodního díla,
- je podmínkou vykonatelnosti povolení záměru tohoto vodního díla podle NSZ.

Povolení k nakládání s vodami pozbývá platnosti, jestliže do 3 let ode dne, kdy nabylo právní moci, nenabude právní moci povolení záměru podle NSZ

Stavební úřad - § 107a VZ

Stavební úřad u VD

- rozhoduje o žádosti o povolení záměru VD a všech záležitostech týkajících se VD podle NSZ - § 55a VZ
- rozhoduje o technickobezpečnostním dohledu na VD - § 61 odst. 7 VZ
- rozhoduje o změně kategorie VD, rozsahu TBD a podmínek jeho zajišťování
- vede evidenci údajů o VD a technickobezpečnostního dohledu VD IV. kategorie
- kontroluje výkon TBD

Povinnosti vlastníků a stavebníků vodních děl při TBD - § 62

1. Technickobezpečnostní dohled je povinen zajišťovat na svůj náklad vlastník, případně stavebník vodního díla, a to v rozsahu stanoveném vyhláškou Ministerstva zemědělství podle § 61 odst. 5. **Vodoprávní úřad** může rozhodnutím stanovit další povinnosti k provádění tohoto dohledu.

5. b) přizvat příslušný vodoprávní úřad k prohlídce vodního díla podle § 61 odst. 1, a to u staveb I. kategorie jedenkrát ročně, u staveb II. kategorie jedenkrát za 2 roky, u staveb III. kategorie jedenkrát za 4 roky a u staveb IV. kategorie jedenkrát za 10 let, atd....

Vodní nádrž – povolení

„Staré“ VN (předpoklad - nebyly postaveny bez stavebního povolení)

Musí mít vždy:

- platné povolení k nakládání s vodami
- dokumentaci skutečného povolení stavby/pasport

§ 125 SZ (do 30.6.2024)

§ 245 NSZ (od 1.7.2024)

Pořídí vlastník stavby

Stavební úřad může uložit rozhodnutím

Je-li pasport stavby správný, stavební úřad jej ověří - § 245 NSZ

Rušení stávajících vodních nádrží

Zanikne-li povolení vydané podle § 8 odst. 1 VZ nebo podle předchozích předpisů o nakládání s vodami, rozhodne stavební úřad o podmínkách dalšího trvání, popřípadě odstranění vodního díla, které umožňovalo nakládání s vodami.

Pozn. VD neplní svůj účel – VÚ může rozhodnout o uvedení tohoto VD do neškodného stavu.

Ochrana VD - § 58 odst. 3 VZ

Na návrh vlastníka VD

může stavební úřad

stanovit opatřením obecné povahy ochranná pásma podél VD a zakázat nebo omezit na nich povolování a provádění některých staveb nebo činností.

Vlastníci pozemků a staveb v ochranném pásmu mají vůči vlastníkovi vodního díla nárok na náhradu majetkové újmy, která jim uvedeným zákazem nebo omezením vznikne.

Nedojde-li mezi vlastníkem pozemků a staveb v ochranném pásmu a vlastníkem vodního díla k dohodě o výši náhrady, rozhodne o její výši soud.

Povinnosti vlastníků VN dle § 59 VZ

- dodržovat podmínky a povinnosti rozhodnutí, včetně MŘ a PŘ
- udržovat VD v řádném stavu
- provádět na vlastní náklad TBD (pokud TBD podléhá)
- provádět opatření uložená VÚ
- dbát pokynů správce vodního toku v případě mimořádných manipulací na dotčeném vodním toku
- odstraňovat předměty a hmoty zachycené na VD

Povinnosti vlastníků VN dle § 59 VZ

- osadit na VD cejch, vodní značku nebo vodočet nebo zajistit zvláštní úpravu přelivu nebo výpusti (podle rozhodnutí VÚ)
- osadit plavební znaky
- u VN udržovat na vlastní náklad v řádném stavu dno a břehy v oblasti vzdutí – starat o plynulý průtok vody, zejména odstraňovat nánosy a překážky
- odstraňovat náletové dřeviny (před jejich odstraněním, není-li nebezpečí z prodlení je vlastník VD povinen oznámit svůj záměr orgánu ochrany přírody.

Povinnosti vlastníků VN dle § 59 VZ

- Zpracovat MŘ, pokud mu to VÚ uloží a předložit ho ke schválení (formulář – vyhláška č. 183/2018 Sb.). VÚ schválí MŘ na časově omezenou dobu (vyhláška č. 216/2011 Sb.)
- Provést mimořádnou manipulaci nad rámec MŘ, pokud mu to VÚ uloží

Povinnosti vlastníků VN dle § 167 VZ

Vlastník stavby a zařízení je povinen

- a) provádět údržbu stavby nebo zařízení **po celou dobu jejich existence,**
- b) neprodleně **ohlásit stavebnímu úřadu závady na stavbě nebo zařízení,** které ohrožují životy, zdraví osob nebo zvířat,
- c) **uchovávat stavební deník nebo jednoduchý záznam o stavbě nebo zařízení po dobu 10 let ode dne právní moci kolaudačního rozhodnutí,** popřípadě od dokončení stavby nebo zařízení, pokud se kolaudační rozhodnutí nevyžaduje,
- d) **uchovávat po celou dobu trvání stavby ověřenou projektovou dokumentaci**

Povinnosti vlastníků VN dle § 169 VZ

Stavebník, vlastník, zhotovitel je povinen oznámit SÚ

- vážnou nebo opakovanou závadu nebo havárii
- výsledky šetření příčin

Pozn.:

Bude prováděcí předpis MMR

*Vodoprávní dozor nad VD – stavební úřad - § 107a
NSZ*

Povinnosti vlastníků VN

§ 71 odst. 4 VZ

Vlastník VN by měl mít zpracován povodňový plán pro svou potřebu a pro součinnost s povodňovým orgánem obce, pokud:

- může zhoršit průběh povodně;
- se nachází v záplavovém území

Pozn:

V pochybnostech o rozsahu této povinnosti nebo o tom, které stavby mohou zhoršit průběh povodně, rozhodne vodoprávní úřad.

Povinnosti vlastníků VN

§ 75 odst. 2 VZ – písm. e) a f)

Vlastník VN by měl provádět:

- e) opatření proti přelití nebo protržení hrází vodních děl zadržujících vodu,
- f) provizorní uzavírání protržených hrází,

Povinnosti vlastníků VN - § 84 VZ

Vlastníci VN (pokud mohou ovlivnit průběh přirozené povodně)

- a) provádějí ve spolupráci s povodňovými orgány obcí s rozšířenou působností a krajů povodňové prohlídky vodních děl, zejména prověřují stav objektů a jejich připravenost z hlediska ochrany před povodněmi a odstraňují zjištěné závady,
- b) zajišťují pracovní síly a věcné prostředky na provádění zabezpečovacích prací na vodních dílech,
- c) v době nebezpečí povodně zajišťují dosažitelnost svých zaměstnanců a dostupnost věcných prostředků a prověřují jejich připravenost,
- d) **sledují** na vodních dílech **všechny jevy** rozhodné pro bezpečné převedení povodně, zejména funkci přelivných objektů, postup a rozsah zamrzání, tvorbu nebezpečných ledových zácp a nápěchů, postup tání a chod ledů, stav hladiny vody, popřípadě nahromadění plovoucích předmětů,
- e) **účastní se hlásné povodňové služby**, informují o nebezpečí a průběhu povodně povodňový orgán obce s rozšířenou působností, správce vodního toku, příslušného správce povodí, pracoviště Českého hydrometeorologického ústavu a Hasičský záchranný sbor České republiky,

Povinnosti vlastníků VN - § 84 VZ

- f) manipulují na vodních dílech v mezích schváleného MŘ tak, aby se snížilo nebezpečí povodňových škod; přitom dbají pokynů vodohospodářského dispečinku příslušného správce povodí,
- g) k mimořádným manipulacím na vodních dílech nad rámec schválených manipulačních řádů si vyžadují souhlas povodňového orgánu obce s rozšířenou působností nebo kraje podle možného dosahu vlivu manipulace,
- h) provádějí zabezpečovací práce na vodních dílech včetně oblasti vzdutí,
- i) zabezpečují dokumentování průběhu povodně na vodních dílech,
- j) po povodni provádějí prohlídku vodních děl, zjišťují rozsah a výši povodňových škod, posuzují účelnost provedených opatření a poskytují povodňovému orgánu obce s rozšířenou působností, správci vodního toku a příslušnému správci povodí podklady pro zprávu o povodni,
- k) odstraňují povodňové škody na vodních dílech, zejména je zabezpečují pro případ další povodně.

Povinnosti vlastníků VN

§ 10 odst. 2 VZ

Oprávněný, který má povolení ke vzdouvání, případně k akumulaci povrchových vod a přesahuje-li povolený objem vody vzduté vodním dílem ve vodním toku nebo vody vodním dílem akumulované **1 000 000 m³, je povinen měřit množství vzduté nebo akumulované vody** a předávat o tom údaje příslušnému správci povodí postupem podle § 22 odst. 2.

§ 36

Dodržovat MZP, pokud je pod VN/VD stanoven.

Vlastní VN může

- po předchozím projednání využívat v nezbytném rozsahu pro vstup a vjezd pozemky sousedící s VD po předchozím projednání s vlastníkem - za účelem provozu a provádění údržby vodních děl
- pokud vstupem na pozemky vznikne vlastníkovu pozemku škoda, má nárok na její úhradu.

Údržba VN - NSZ

Údržba stavby

- § 6 odst. 3 NSZ

„udržovací práce, jimiž se zabezpečuje dobrý stavebně technický stav stavby tak, aby se co nejvíce snížilo nebezpečí výskytu závad nebo havárie stavby a nedocházelo k znehodnocení stavby“

- § 3 odst. 4 SZ

„práce, jimiž se zabezpečuje dobrý stavební stav tak, aby nedocházelo ke znehodnocování stavby a co nejvíce se prodloužila její užitelnost“

Principy nového stavebního zákona

Udržovací práce § 295 NSZ

Je-li to nezbytné k ochraně zákonem chráněného veřejného zájmu

- **stavební úřad nařídí opatření k nápravě**

- provést udržovací práce
- provést nezbytné úpravy stavby pokud stavba ohrožuje životní prostředí
- pro připojení stavby na technickou infrastrukturu
pro zajištění účinného odvádění odpadních vod,
pro usnadnění průtoku přívalových vod,
pro zamezení vnikání povrchových vod

Principy NSZ

Udržovací práce – Příloha č. I odst. 1 písm. d)

„jejichž provedení **nemůže negativně ovlivnit** zdraví osob, požární bezpečnost, stabilitu, vzhled stavby, životní prostředí nebo bezpečnost při užívání“.

Nevyžadují povolení stavebního úřadu.

Udržovací práce větší – např. odbahňování vodních nádrží – jsou jednoduchými stavbami – Příloha č. II odst. 2 písm. c) NSZ

Obnova VN - NSZ

Obnova stavby – u staveb zničených mimořádnou událostí, živelní pohromou, havárií

Podle původní dokumentace a původního povolení

Oznámení vlastníka stavby – do 6 měsíců

Uvede – údaje o stavbě

- jednoduchý technický popis prací
- osobu, která práce provede

Lze zahájit

Stavební úřad může – do 15 dnů od oznámení – sdělit vlastníkovi, že obnova stavby vyžaduje povolení.

Může obnovu stavby zakázat, je-li v rozporu s veřejnými zájmy - § 264 NSZ

Děkuji za pozornost